

1 SAMUEL

Itziman-takari Samuel

¹ Tzimatsi pairani aparoni atziri nampitarori kiriinka Apitonkaironiki, iriitaki icharini Yaaratowini-satzi saikatsiri iipatsitiki Efraín-iti. Yoka atziri ipaita Elcana. Itomi Jeroham, icharini Eliú, asitaririni Eliú ipaita Tohu, asitaririni Tohu ipaita Zuph, ikantai-tziri aajatzi Yaarato. Iriitaki ishininka Efraín-iti. ² Apiti okaratzi iina Elcana. Opaita Ana pasini opaita Penina. Waiyantaniro onatzii iroori Penina, irooma Ana ti owaiyan-taniti. ³ Ari ikanta-piintatyaa osarintsiki-payi Elcana, ipoñaaro inampiki irirori ijatziro tonkaariki nampitsiki Makoryiironi ipinkatha-tziri Ñaapirori Pawa, ipomitiziniri yatsipi-takaani. Ari isaikiri anta itomi-payi Impira-tasorintsi-taari paitachari Elí, apiti ikaratzi, ipaita Ofni, pasini ipaita Finees. Impira-tasorintsiti inatzi Pawa. ⁴ Okanta omonkarata-piinta kitaitiri ipomitan-tariri Elcana yatsipi-takaani, yasitakaaro kapichiini iina Penina, ari ikimi-tzitari iwaiyani-payi yasitakaari kapichiini irirori-payi. ⁵ Irooma Ana ininta-pirotani onatzii irirori, yasitakaaro kamiitha-tatsiri, okantawitaka ti inkanta-kaiyaaro Pawa intzimi owaiyani. ⁶ Irootaki okisantari iroori Penina, okisawai-tziro Ana, owaasikyaa-waitziro ti inkanta-kaiyaaro Pawa owaiyanti.

⁷ Ari okanta-piintatyaa Penina osarintsiki, aririka ojati itasorintsi-pankotiki Pawa, okisaniinta-waitziro. Irootaki irawai-tantari Ana, ti owanajyaa. ⁸ Ari isampitakiro oimi, ikantziro: “¡Ana! ¿Paitama piraantari? ¿Paitama piwasiritantari kaari piwanta? ¿Tima naaka pasi awiroka anairi intzimimi 10 atomi?”

⁹ Okanta apaata anta Makoryiironiki, owakira apakaakiro owawaita Ana, iraki omiri aajatzi, okatziyanaka. Ari ithointakari Ompirasorintsi-taari Elí saika-mintotsiki ikyaa-piintaitzira itasorintsi-pankotiki Pawa. ¹⁰ Oshiki okantzimo-siri-takaro Ana, ayimatakiro oshinka, amananakiri Pawa. ¹¹ Okantzi: “¡Ñaapirori Pawá! Pinisironka-tajyaana, tima naaka pimpiratani, airo piwasinonkaana, nonintatzii intzimaji aparoni notomi. Iriitaki nasitakaiyaamiri awiroka, yantajimiro okaratzi pinintziri. Iroka iyoitan-tyaariri awiroka nasitakaari, tima airo nototziniri iisi.” ¹² Osamani okantaka Ana amaniri Pawa, yamina-minthatakiro Elí opaantiki. ¹³ Tima amana-siritatzii iroori, tikatsi kimironi oñaawaiti, oshiwachira-tasita. Isiyakaantzi Elí osinkitatyaa Ana. ¹⁴ Ikantanakiro: “¿Tsika-paitima awishimotimi pisinkiro? ¡Aritapaaki pirakiro kipishaari!” ¹⁵ Ari akanakiri Ana, okantziri: “¡Jiwari. Ti ari onkantyyaa! Tikatsi niri, ti nosinkityaa. Nosiri-piro-tatyaari naaka Pawa, okantakaan-tziro ayimawaitana nowasirinka. ¹⁶ Airo pikinkithasiri-waitasita pinkanti: ‘Kaari-pirori onatzii iroka kooya’, naakowinta-taaro namani, tima tzimatsi kantzimo-siri-waita-kanari, antaro

nowasiri-waitaka.” ¹⁷ Ari yakanakiro Elí, ikan-tanakiro: “¡Pijataji kamiitha! Onkamintha imatimiro Iwawani Israel okaratzi pikampi-takiriri.”

¹⁸ Okantzi iroori: “¡Ariwí Jiwari! Onkamintha omatyaa okaratzi pikanta-kinari.” Jataji Ana tsika opoñaakaro, owawaitapaja kamiitha, ti owasiri-waita-pajyaa.

¹⁹ Okanta apaata opiriinta-manaka kapichik-itaiti, aritaki apakaakiro amana-manairi Pawa. Piyaja Tonkaironiitoniki osaikira owanko. Ari imaantakaro oimi. Imatakiro Pawa okaratzi okowako-takiriri. ²⁰ Motyaataki Ana. Okanta apaata owaiyan-takiri otomi. Ari okantanaki “Iriitaki nokampi-takiriri Pawa.” Irootaki owaitakaan-tziriri otomi “Kamitaantsi”. Tima iroka waironsi Kamitaantsi, irootaki ikantziri iñaaniki iriroriiti “Samuel”.

²¹ Ikanta Elcana, yapiitajiro itonkaji nampit-siki, ari yaanakiro iina tzimatsiri owaiyani-payi yantiro okaratzi yamita-piintari ipomitziniri Pawa yatsipi-takaani. ²² Ti ojati iroori Ana, tima okantakiri oimi: “Airo nojatzi naaka nookakaa-wakiriita nothotairi iintsi. Inkini naanakiri nasitakai-yaari Pawa, irasi iwiro isaiki anta airo ipiyaja.”

²³ Ari ikantanakiro oimi: “Pantiro okaratzi kamiitha-tzimo-tzimiri awiroka. Aritaki pisaikawaki pookakaa-wakiri pithotairi iintsi. Onkamintha imatiro Pawa okaratzi inintakiri yantiri.” Aritaki okantaka, ti ojati Ana. Irojatzi ikimotan-takari intsiti, ookakaakiri ithotzi othomi. ²⁴ Tima aritaki ookakaakiri intsiti ithotzi, ainiro iyaanitzi irirori, aanakiri Makoryiironiki osaiki itasorintsi-pankoti

Pawa. Aanaki mawa kiripiri vaca, aanaki opani pankirintsi, aajatzi iraitziri owantakari misinantsi-naki. * 25 Ikanta opomitakiri kiripiri vaca, aanakiri otomyaa-niki isaikaki Elí. 26 Okantapaakiri Ana: “¡Jiwari! Omapirotatyaa nonkantimiri. Naakataki kooya piñaaki pairani namaniri Pawa aka. † 27 Oshiki namanaki intzimi notomi, imatakinaro Pawa nokowakotakiriri. 28 Iriitaki nasitakai-yaariri, irasi iwatyiiro yasityaari Pawa ainiro yañii aka kipatsiki.” Ari ityiirowanaka ipinkatha-tanakiri Pawa.

2

Aikiro ikimotatatzi Samuel

18 Iriima iintsi Samuel, aikiro ijatakaa-tziiro yantayi-tziro inintziri Pawa. Ikithaata-piintaro yapitisamaatari karini-manki-tatsiri. * 19 Ari okanta-piintatyaa osarintsiki ontyiiniri iriniro yanini kithaarintsi, irootaki aminiriri, aririka ompoki tonkaariki otsipatari oimi antziro amita-piintari opomitziri atsipita-kaani. 20 Tima oshiki yamanakota-piintziri Elí yoka Elcana aajatzi Ana intasonka-wintai-tantyaariri, ikantzi yamani: “Onkamintha inkanta-kaiyaaro Pawa intziman-tyaari pasini pitomi-payi, piwaiyantakairo piina, impoyii-tajyaarini pasitakaa-kariri Pawa.” Ikanta okaratakiro opinkatha-takiri Pawa, opiya-maitaja owankoki.

* **1:24** opani pankirintsi = harina, aparoni efa, irojatzi osiyarori ikantai-tziri 22 litros; iraitziri = vino. † **1:26** Omapiro-tatyaa = Tima añaatsi pisiri. * **2:18** karini-manki-tatsiri = lino

²¹ Ari ikantakaakaro Pawa omotyaataji Ana. Itzimaji mawa otomi, apiti osinto. Iriima Samuel aikiro ijatatzii ikimotatzi, kamiitha ikanta isaikimo-tziri Pawa.

3

¹⁹ Aikiro ikimota-tatzii Samuel, itsipatani iwiri Pawa, ikantakaakaro omatayityaa okaratzi ikantziri Samuel. ²⁰ Tima ithonkaa ikimakoi-tanakiri Samuel, iriitaki iriipiro-tatsi ikamantantakiro inintakiri Pawa. Ikimaki maaroni Israel-iiti, tima ikimaitaki intaina iipatsitiki Dan-iti aajatzi anta Kanta-piro-jaariki. ²¹ Ari yapiita-jirori Pawa iñaakaari Samuel anta Makoryiironiki, ari ikamanta-piinta-kiriri iñaani.

8

Inintaki Israel-iiti intzimi iriipirori iwinkathar-iti

¹ Aritaki antaripiro-tapaaki Samuel, iwakiri itomi-payi ijiwatairi ishininka-payi. ² Itarori itomi, ipaita Joel, pasini ipaita Abías. Tima jiwari inaki apitiro nampitsiki Kanta-piro-jaari. ³ Titzimaita isiya-kota-jiityaari asitariri, os-hiki imasitha-waitaki, iniwiki-takari kiriiki, ti intampatzika-siriti.

⁴ Irootaki yapatotan-takari maaroni antari-kona-payi Israel-iiti, pokajitaki Tonkaironiitoniki iñiiri Samuel. ⁵ Ikantapaakiri: “Jiwari! Antaripiro-tapaakimi awiroka, ti isiyako-tajyaamiro pitomi-payi. Ontzimatyii pamini iriipirori pinkathari-winta-jinani, ikimitai-tziro pasiniki nampitsi tzimatsi

iriipirori iwinkathariti.”⁶ Ti onimotanakiri Samuel ikantai-takiri yamini iriipirori pinkathari-wintan-taatsini. Yamananakiri Pawa.⁷ Ari yakakiri Pawa, ikantziri: “Pimatiro inintako-tzimiri pishininka-payi. Ti awiroka imanintaiti, naaka imanintaitzi, tima ti ininti nompinkathari-wintajiri.”⁸ Ti yookiro ikanta pairani namantaariri Apitantoniki, irojatziki ikantziro yantayi-tziro inintasi-yitari irirori. Ti imiraawintina, apatziro ipinkatha-waita-sitari isiyakaaro pawaniro-payi. Ari ikantzi-takamiri awiroka.⁹ Pimatiniri okaratzi ikowako-takimiri. Iro kantacha, ontzimatyii pisintsi-thata-wakiri, pinkantiri: ‘¡Ari piñaa-mai-takyaaro tsika inkanta-paakimi pinkathari-wintimini!’ ”

¹⁰ Imatakiro Samuel, ikamantakiri ishininkapayi iñaani Pawa ikowako-takiri yamini pinkathari-winta-jirini.¹¹ Ikantziri: “Iroka inkantyyaa pinkathari-winta-jimini. Yaapaakiri pitomi-payi, intitakiri siyako-mintotsiki iyomitairi iwayirityaa, pasini inkyaa-kotanakyaari ipira-payi, iriima pasini iriitaki aamaako-wintyaarini.”¹² Pasini iwakiri iriipiro inkantyyaa ijiwariti, iriitaki jiwatajirini oshiki owayiri, iriima pasini inampiri-payi inatyii. Inkaimaki pankiwai-tatsini, iyoyaayi-tajiro iwankiri, pasini witsika-tsini iwayiri-minto, pasini witsika-tsini inkasiya-kairori isiyakominto-payi iwayiri-tantari. †¹³ Yaanakiro aajatzi pisinto-payi yantawai-takairo, owitsika-yitiro

* **8:11** ipira-payi = caballo † **8:12** iriipiro inkantyyaa ijiwariti = ijiwati 1,000 owayiri; inampiri-payi = ijiwati 50 iwayiriti

kasanka-yitatsiri, pasini kotsiwai-tatsini, pasini amiroka-pitha-tironi iwariti. ¹⁴ Ari yasitapaa-kyaaro iroopirori pipatsiti, piwankiri-masi, aajatzi paapiintziri oyiinka. Impayitakiri inampiri-payi irirori. ‡ ¹⁵ Aririka oshookanaki piwankiri yatantaitari, isintsiwinta-piintajimi pimpiri kapichiini irirori. Ari inkimi-tzi-tyaamiri aririka oshookanaki okaratzi pajiri pirajiri, § ¹⁶ Yasitajyaari pimpiratani-payi, sirampari aajatzi kooya. Yayiri iriipirori pipira pikyaakaa-piintziri tinari, yantawai-takairi irirori. * ¹⁷ Aririka intzimi pipira-payi, isintsiwintajimi pimpiri aparoni-payi. Imatzita-jiityaami awirokaiti impira-jiityaami. † ¹⁸ Airo ikisako-wintaami apaata Pawa tsika-rika inkanta-paakimi iriipirori pinkathari pinintakiri, onkanta-wityaa piraawai-jiityaa.”

¹⁹ Titzimaita inkimajiiti ishininka-payi Samuel ikantawi-tariri, ikantajiitzi: “Onkanta-wityaa, nonintzi intzimi iriipirori nowinkathariti. ²⁰ Tima nonintatzii nosiyaari pasini-satzi atziri itzimi iwinkathariti, iriitaki jwayitziriri iwayirita.”

²¹ Ikimakiri Samuel okaratzi ikantakiri ishininka-payi. Irootaki ikamanta-kiriri irirori

‡ **8:14** paapiintziri oyiinka = olivos § **8:15** Ikantai-tziri aka “pimpiri kapichiini”, irootaki ikantai-tziri aajatzi “Payirika 10 piwankiri, yasitakyaa irirori aparoni. Aririka payi aajatzi 10 piwankiri iraitziri, pasitakai-yaari aparoni irirori.” * **8:16** pipira pikyaakaa-piintziri tinari = pimorani-payi = asnos † **8:17** pipira-payi = poishati-payi = baños; Aririka intzimi pipira-payi, isintsiwintajimi pimpiri aparoni-payi = Aririka intzimi 10 pipira-payi, pimpajiri aparoni irirori.”

Pawa. ²² Ikantzi Pawa: “Pantiniri inintziri, pamini pinkathari-wintirini.” Imatakiro Samuel, ikantairi ishininka-payi: “Pimpiya-yitaji pinampiki.”

9

Samuel aajatzi Saúl

¹ Tzimatsi ishininka Benjamín-iti ipaita Cis, itomi Abiel, icharini Zeror, tomitariri Zeror ipaita Becorat, tomitariri Becorat ipaita Afía, itomi ishininka-payi Benjamín-iti. Yoka Cis iriipirori inatzi. ² Tzimatsi itomi, kamiitha ikanta imainaritz, ipaita Saúl. Ti intzimi pasini ishininka siyaarini yoka mainari, antari-tawato ikatziya tikatsi anairini. ³ Okanta apaata, ipyaa-pitha-takari ipira Cis. Ikantakiri itomi: “¡Saúl! Pintsipa-tanakyaari ompiratani, pijati paminaatiri apira.” * ⁴ Jatanaki Saúl yaminairi ipira, yawisanakiro otzisi-masi iipatsiti Efraín-iti, ariitaka Mawaariniki, tizimaita iñaajiri ipira. Yawisanakiro Kowinchawini, ti iñiiri aajatzi anta. Ikanta ikinapajiro iipatsitiki Benjamín-iti, ti iñiiri aajatzi anta. ⁵ Ariitaka Yaarato-winiki, ikantakiri impiratani: “Thami ampiyi, kimitaka oshiki okantzi-motakari asitanari iñaakiro ti ampiyaji, anaanakiro okantzi-motari ipyaaka nopira.” ⁶ Yakanakiri impiratani, ikantziri: “Tzimatsi itomiyaayi Pawa aka nampitsiki, oshiki ipinkathai-tziri. Okaratzi ikantziri irirori, aritaki omatakyaa. Thami añaapaintiri, iriitaki kantawa-kaini tsika ankini

* 9:3 ipira = mora = asna

aminairi pipira.” ⁷ Ikantzi Saúl: “Thami. Iro kantacha, ¿Paitama aanakiniriri? Athonka-kiro awariti. Tikatsi ampapaa-kiriri.” † ⁸ Ikantzi impiratani: “Tzimatsi aparoni noiriikiti. Iriitaki ampinatiriri itomiyaayi Pawa iñaakan-tairori tsika ankini.” ‡ ⁹ (Pairani, yamitari Israel-iiti aririka ininti ijati inkampitiri Pawa, ikantzi: “Thami añiiri ñaawyataniri”, iriitaki ipaitai-tziri iroñaaka “Kamantan-tzinkari”, pairani ipaitai-tziri “ñaawyataniri”.) ¹⁰ Ikantzi Saúl: “Thami añiiri.” Jatanaki nampitsiki iñiiri itomiyaayi Pawa.

¹¹ Ikanta itonkaa-jiitzi ijatziro nampitsiki, imonthaakaro mainaro-payi ayi nijaa, isampitawakiro, ikantziro: “¿Arima isaiki aka ñaawyataniri?” ¹² Okantajiitzi iroori: “Jii, aritaki isaiki. Pijatanaki sintsiini ari pimonthaa-kyaari ipoki irirori ikaimakaan-tziri noshininka-payi impomitiniri yatsipitakaani karapapankoki. ¹³ Aririka pariitapaakya nampitsiki, pamina-mina-tapaakiri, tikira ijatanaki tonkaariki karapapankoki iyaa. Tima airo iwitajiita ashininka-payi airorika yariita irirori. Iriitaki paasoonki-wintirini iyaari tzimaraanta-tsiri ipomitani yatsipitakaani, yakyootiri ikaratzi ikaimayi-takiri. Pisintsiti pijati, aritaki piñaapaakiri.” ¹⁴ Aikiro itonkajiita-naki-tziini ijatiro nampitsiki. Ikanta yariitzi-matapaaka, pokanaki irirori Samuel ijati karapapankoki.

¹⁵ Tima chapinki tikira yariityaata Saúl,

† 9:7 awariti = pan ‡ 9:8 aparoni noiriikiti = 1/4 un ciclo

maakotaki aparoni tsitiniri, iñaakakari Pawa yoka Samuel, ikantakiri: ¹⁶ “Onkitaitita-manaji inkimita-kyaari ikaratakira iroñaaka ooryaatsiri, ari nontyaantimiri aparoni ishininka Benjamín-iti, iriitaki pisai-patzii-totiri inkini ijiwatairi pishininka-payi nasitari naaka. Iriitaki ookakaa-winta-jimini imaimani-yitzimi Kinawaitaniriiti. Tima antaaro nonisironka-takari, ariitako-takana ikaminthaa-waitzi ikimaatsitakaitari.” ¹⁷ Ikanta iñaawakiri Samuel yariita-paaka Saúl, yapiita-nakiri Pawa, ikantziri: “Yoka pishininka pokaintsiri, iriitaki nokantakimiri chapinki. Iriitaki pinkathari-winta-jirini pishininka-payi nasitari naaka.” ¹⁸ Ariitapaaka Saúl nampitsiki, ipokasi-tapaakiri okaakiini Samuel, ikantziri: “¡Jiwari! ¿Tsikama osaiki iwanko ñaawyataniri?” ¹⁹ Yakanaki Samuel, ikantzi: “Naakataki ñaawyataniri, pimpoki tonkaariki pakyoootina. Onkitaitita-manaji nonkantimiro okaratzi pinintziri pisampitinari, pijatzimai-tajyaa pinampiki. ²⁰ Tima ñiitajiri pipira pyaawitain-chari, tikatsi impaitamatsityaa onkantzi-motan-tyaamiri. Tzimatsi ninta-piro-tachari ayimatziriri ashininka-payi Israel-iiti. ¿Tzimatsima pishininka okaakiini ininta-piroi-tziri? Awirokataka.” ²¹ Ikantzi Saúl: “¿Paitama pikantan-tanari? Naakama-chiini ishininka Benjamín-iti, tima ti noshiki-jiiti. Yanaakina ishikijiitzi pasini Israel-iiti. Iri owatsipiro noshininka okaakiini naaka, ti niriipiro-jiiti ti isiyaari pasini-payi Benjamín-iti.”

²² Ikantzi Samuel: “Thami ankyii

inthompoina.” Yaanakiri yapatojiita ikaratzi 30 atziri, itsipata-nakari impiratani. Imisaika-paakiri iwapiinta iriipirori ariitzinkari. ²³ Ikantapaakiri Samuel kotsita-tsiri: “Pamakinari wathatsi nokanta-kimiri piinasi-tyaari.” ²⁴ Akotanaki kotsiwai-tatsiri, yaakiro ipori wathatsi irasi Saúl. Ikantzi Samuel: “Yoka nowapithaan-takimiri, piyaari. Iriitaki nowakimiri awiroka, itsipatana yakyootana ashininka-payi saikatsiri aka.” Imatakiro Saúl, yakyoo-takiri Samuel.

²⁵ Ikanta yoirinkajaro otaapikii nampitsi, ikinkitha-waita-kaakiri Samuel yoka Saúl pankotsi-pankaaki. ²⁶ Ikanta okitaitita-manaji, ikaimajiri Samuel yoka Saúl anta pankotsi-pankaaki, ikantairi: “Pisaakiti, pawishi tsika pisiritaro.” Piriintanaka Saúl. Aniiitanaki itsipata-nakari Samuel. ²⁷ Ikanta yoirinka-jiitaka, iwiraaka othapiki nampitsi, ikantakiri Samuel yoka Saúl: “Pintyaantiri pimpiratani ijiwati, pinkatziyawaki kapichiini, nonkaman-timiro okaratzi ikantakinari Pawa.”

10

Isaipatzii-toitziri Saúl

¹ Ari yaakotakiri Samuel yiinkantsi, isaipatzii-totakiri Saúl, inintaa-takiri, ikantziri: “Iri-itaki Pawa saipatzii-totzimi, iñaakan-tatziimi awirokataka iyosiitaki pimpinkathari-wintajiri ashininka-payi yasitari irirori.”

¹⁷ Okanta apaata, ikaimakaan-takiri Samuel maaroni ishininka-payi, impinkathatiri Pawa

Aminaironiki. ¹⁸ Ari ikamantakiri, ikantziri: “¿Ashininká! Pinkimi ikantzi Pawa, Iwawani Israel: ‘Naaka amajimi pisaika-witaka Apitantoniki, nookakaa-wintajimi impirawaitami Apitantoni-satzi, nookakaa-wintajimi aajatzi inintawita pasini pinkathari-payi jiwatziriri ishininka-payi iwayiri-waityaami. ¹⁹ Iro kantacha, ti pimiraawintajiri Piwawani owawisaa-kotajimiri okantzimo-siri-waitami, pasinonkaa-waitaka aajatzi. Pikanta-jiitaki: “Nonintzi paminina iriipirori pinkathari-winta-jinani.” Pimatiro pijajiiti iroñaaka pimpinkatha-tairi Pawa, maaroni jiwari-payi aajatzi pikarajiitzi pishininkata-wakaa-jiita.’ ” ²⁰ Ikanta yapatotakiri Samuel maaroni ikaratzi ishininkata-wakaa-jiita, ikimita-kaantakaro iñaariwintyaarimi. Ari iñaakiro iriitaki ishininka-payi Benjamín-iti inintakaitakiri. ²¹ Ikanta ipokajii-tapaaki okaakiini ishininka-payi Benjamín-iti, yapiitakiro ikimitaakiro inkaaranki, iñaatzii iriitaki inintakaitaki ishininkaiti Matri. Ari yapiitakiro, iñaatzii iriitaki Saúl, itomi Cis, inintakaitakiri. Ari yamina-mina-witai-takari tsikarika isaiki, ti iñiitiri. ²² Yapiitakiro ikowakoi-tziri Pawa, ikantziri: “¿Tikirama impoki naminakiri?” ’ Ikantzi Pawa: “Paminatiri tsika iwaarantaita, ari isaiki imanaka.” ²³ Ari ijajiitanaki, yamaitakiri imanawitaka, ikatziyakiri ipiyojiitaka ishininka-payi, katziyatawato-tapaaka, ishimpaki iwiraa-matsi-yitari pasini-payi ishininka. ²⁴ Ikantanakiri Samuel maaroni ishininka piyotain-chari: “¿Piñaakiri

inintakiri Pawa impinkathari-wintimi? Tikatsi pasini ashininka kimityaarini yoka.” Ari ikantajiitzi ishininka: “¡Inkamintha osamaniti impinkathari-wintanti!”

13

Iwayiri-taitari Kinawai-taniriiti

¹ Antaripirotaki Saúl yitanta-nakarori ipinkathari-wintziri ishininka-payi. Okanta awisanaki apiti osarintsi ipinkatharitzzi, ² iyosiitaki 3,000 ishininka-payi iyomitairi iwayirityaa. Yookanaki 2,000 intsipa-tyaari Pitakaariniki otsipa-nampitari Pawapankoni. Ityaantaki 1,000 intsipa-tyaari Jonatán Otzisiwiniki iipatsitiki Benjamín-iti. Iriima pasini ishininka-payi, yoipyaaajiri Saúl ijayitaji iwanko-thaantiki. ³ Ikanta irirori Jonatán, yapirotakiri iwayiritari Kinawai-taniriiti panko-thaanti-tachari omitzithaki otzisi. Ikimajiitaki ishininka Kinawai-taniriiti. Irootaki ikantan-takari Saúl intyootaiti iyotantyaari maaroni ishininka-payi, ikantakiri: “¡Pinkimi noshininkaiti Heber-iiti!” ⁴ Ikanta iyotaki Israel-iiti yapirotakiri Saúl iwayiriti Kinawai-taniriiti, ikantajiitzi: “Yapirotakiri Saúl iwayiritari Kinawai-taniriiti panko-thaanti-tachari omitzithaki otzisi.” Irootaki ikisanta-nakari Kinawai-taniriiti, tima kisaniiinta iwanakiri Israel-iiti. Irootaki yapatotan-takariri Saúl maaroni ishininka Pinaironchaariniki ⁵ Imatakiro aajatzi Kinawai-taniriiti, yapatojiitaka iwayiri-tyaari Israel-iiti. Tzimatsi 30,000 isiyako-minto, 6,000

kyaakota-kariri ipira-payi, itsipatakari iwayiriti-payi kinatsiri osaawiki, isiyakaro oshikitzi impaniki. Ikanta itonkaa-jiitaki Pitakaa-riniki iwatzika-yitapajiro iwanko-thaanti ikyaa-piintzi ooryaatsiri tsika yaminakoi-tapajiro Kaaripiropankoniki. * ⁶ Ikanta iñaakiro Israel-iiti ikowiinka-takotanaki, inintatzii Kinawaitaniriiti iwayiri-tyaari. Irootaki imananta-jiita-nakari Israel-iiti impirita-moroki, sirantaa-tapiki, otinkanaaki aajatzi owaanka-naata nijaa. ⁷ Tzimatsi Heber-iiti siyayitain-chari intatzikiro Owaryiinkaariniki, ikinaki iipatsitiki Gad-iti irojatzzi Wakaniki. Iriima Saúl irojatzzi isaiki Pinaironchaariniki, tima tharowa ikantajiitaka iwayiriti ikaratzi tsipata-kariri. ⁸ Tima okaratzi 7 kitaitiri yooyawintziri Saúl yariityaa Samuel, tima ari okaratzi kitaitiri yookotakiri Samuel yariitan-tyaari Pinaironchaariniki. Titzimaita yariityaa, irootaki ijatanta-yitanaari ishininkapayi. ⁹ Ari ikantzi Saúl: “Pamakinari pasitakaariri Pawa ampomitiniri Pawa yaapatyaan-tairi akaaripirotaki.” Iriitaki Saúl kachaaryiin-katakaa-kiriri ipomitziri. ¹⁰ Iro ithonka-kitziiri Saúl ipomitziri ipira, iñaatziiri Samuel ipokaki awotsiki. Jatanaki Saúl imonthaa-wakyaari. ¹¹ Ikantapaakiri Samuel: “¿Paita pipomitan-tariri awiroka?” Ikantzi Saúl: “Iro nopomitan-tariri noñaakiri ashininkapayi ijayitaji, ti pariityaa awiroka pikantawitaka. Tima apatojiitakaa irirori Kinawaitaniriiti anta Pitakaa-riniki. ¹² Nosiyakaantzi

* 13:5 ipira-payi = caballo

ari impokaki Kinawai-taniriiti iwayiri-tyaana Pinaironchaariniki, irootaki nopomitan-takariri. Tima ti nitakaa-wakyaari Pawa. ¹³ Ikantzi Samuel: “¡Pisinki-wintatyaa pantanta-karori! Ari pinkimisantiromi ikantakaan-tziri Pawa, ari pasi piwiromi pimpinkathari-wintiri ashininkapayi. ¹⁴ Airotzimaita piñiuro iroñaaka osamaniti pimpinkathariti. Aritaki yaminaji Pawa pasini inimotakiri irirori, iriitaki iwajiri ijiwatairi yasitari. Tima pipiyatha-takari awiroka ikantawi-takamiri.”

15

Ipiyathataka Saúl

¹ Okanta apaata ikantajiri Samuel jiwari Saúl: “Pairani, ityaantakina Pawa nosaipatzii-totimi pimpinkathari-wintiri ashininkapayi. Tima, ontzimatyii pinkimiro iroñaaka iñaani Pawa. ² Iroka ikantzi Ñaapirori Pawa: ‘Ari nowasankitaakiri Otinkanaawini-satzi imaimani-takiri Israel-iiti isitowan-taari Apitantoniki.’ ³ Pijati awiroka, piwayiri-tyaari Otinkanaawini-satzi, papirotiro okaratzi tzimimo-tziriri, airo pinisironkatari. Pinthonkiri piwiri, sirampari, kooya, iintsi, aajatzi owakira tzimatsiri. Pimatanakiri ipira-payi, ikyaakoitari-payi, maaroni.” *

⁴ Ikaimakaan-takiri Saúl maaroni ishininkapayi. Yapatojiitaka Pirataariniki. Ikaratzi 200,000 owayiri apatotain-chari. Tima tzimatsi 10,000 ishininkapayi Judá-iti. ⁵ Jatanaki

* **15:3** ipira-payi = vacas, ovejas; ikyaakoitari-payi = camellos, asnos

Saúl iipatsitiki Otinkanaawini, itzimasi-tapaakiri anta otinkanaaki. ⁶ Ikamantakiri Saúl Asiropakoriiti, ikantziri: “Pisitowi, airo pitsipatari Otinkanaawini-satzi, notsipataimiri = kari napirotiri. Tima awiroka nisironka-takari pairani noshininka-payi isitowan-taari Apitantoniki.” Imatakiro Asiropakoriiti, ti intsipa-tanjaari Otinkanaawini-satzi. ⁷ Imatakiri Saúl iwayiritari Otinkanaawini-satzi, yitanakari Tapotaa-riniki irojatzi Tantotsiwini, saikatsiri tsika yaminakoi-tziro Apitantoni isitowa-piintzi ooryaatsiri. ⁸ Yairikakiri Agag iwinkathariti Otinkanaawini-satzi. Ithonka iwisakiri maaroni ishininka-payi. ⁹ Okanta itsipatakari Saúl maaroni ishininka-payi, inisironka-takari Agag, ti iwiri. Ari ikimitaakiri wathayi-tatsiri ipirayitari, ti iwamairi. Aajatzi maaroni okaratzi pinayita-chari iwaararo. Apatziro yapirotakiro kaari apantyaaroni kaari pinatachani. †

¹⁰ Ari iñaanatajiri Pawa Samuel, ikantairi: ¹¹ “Oshiki okantzi-motakana nopinkathari-takaakiri Saúl, oshiki ipiyathataka, ti yantiro nokantziriri.” Antaro okantzi-motanakari Samuel, yaakowintakaro tsitini-paiti yamaniri Pawa. ¹² Okanta okitaitita-mani, ananinkanaka Samuel imonthai-yaari Saúl. Ikamantai-takiri Samuel, ikantai-tziri: “Ijatatzii Saúl Owaantsii-toniki. Tima ikatziya-paintzi mapithantha tsika isankina-takiro okaratzi yantayi-takiri yoka ñaapirori. Aritaki awisanaki, oirinkaja anta Pinaironchaariniki.” ¹³ Ari ijatanaki Samuel

† 15:9 ipirayitari = ovejas, ganado

tsika isaikaki Saúl. Ikanta iñaawakiri Saúl ipokaki Samuel, ikantawakiri: “Onkamintha intasonka-wintimi Pawa, tima nomonkara-takiro naaka ikantakinari.” ¹⁴ Ikantzi Samuel: “¿Paita asitariri ipira nokimiri ikaimi?” ¹⁵ Ikantzi Saúl: “Iriitaki namakiri ipira-payi Otinkanaawini-satzi. Tima iriitaki onimota-kiriri ashininka-payi iriipirori ipirayi-takari, iriitaki ampomiti-niriri Piwawani. Iriima pasini-payi napirotakiri.” ¹⁶ Ikantzi Samuel: “¿Pimairi-tawaki! Pinkimi nonkamantimi ikantakinari tsitiniriki Pawa.” Ikantzi Saúl: “Pinkantinaro.”

¹⁷ Ikantanaki Samuel: “Pisiyakaantzi awiroka ti ampantyaami. ¿Tima pijiwatiri ashininka-payi Israel-iiti? ¿Tima isaipatzii-totimi Pawa pimpinkathari-wintairi? ¹⁸ ¿Kaarima Pawa ontyaantakimi, ikantakimi: ‘Pijati, papirotiri kaari-piroriiti Otinkanaawini-satzi. Pimapirotiri piwayiri-tyaari pinthonkiri piwamairi.’” ¹⁹ ¿Paitama pipiyatha-tanta-rori ikantzimiri Pawa? ¿Paitama paantarori yasitari piwayiritani? Kaari-piro pikanta iñaakimi Pawa.” ²⁰ Ari yakanaki Saúl ikantanaki: “Nantakiro ikantakinari Pawa, nomatakiro okaratzi inintakaanari, namakiri Agag, iwinkathariti Otinkanaawini-satzi, napirotakiri nowamaakiri ishininka-payi nampitarori anta. ²¹ Apatziro-machii yamaki owayiri-payi iriipirori ipirayitari inkarati apirotirimi. Yamakiri Pinaironchaariniki, iriitaki ampomiti-niriri Piwawani.” ²² Ikantzi Samuel:

“¿Tima inintziro Pawa inkimisantaitiri ikantayitzi-
tziri?”

¿Iriima ininta-pirotzi ipomitai-tziniri
yatsipi-takaani, iriima ininta-pirotzi
onkatziyainkati iyachaarinka ipomitai-
tziniriri?

Irootaki kowa-piro-tacha inkimisantaitiri, airo
ipiyatha-taitari,

Irootaki anairori okaratzi ipomitai-tziniriri,
anairo iyiinka ipiraitari-payi.

²³ Kaari-pirori ikanta piyathari, isiyawai-takari
ñaawyatan-taniri.

Kowiinka ikanta pinkatha-waitziriri pawaniro,
isiyawai-takari kaari aamawinta-chani.

Ari pikantakari awiroka, piwashaantakiro
iñaani Pawa,

Ari iwashaantakimi irirori, aritaki okarata-paaki
pimpinkatharitaki.”

²⁴ Ari yapiitziro ikantzi Saúl:

“¡Ñaamisa! Nokaaripirotaki. Nopiyatha-
takaro ikantakaan-tziri Pawa, aajatzi
nokimitaakimi awiroka. Nantasi-
takaniri ikowako-takinari ashininka-payi,
oshiki notharowan-takari. Paripiro-
tajina nokaaripirotaki. ²⁵ Pintsipa-
tajaana, nonintzi nompiya-sitajiri
Pawa nompinkatha-tajiri.” ²⁶ Ikantzi
Samuel: “Airo nayimi, tima pipiyatha-
takaro ikantawi-takamiri Pawa. Tima
piwashaantakiro iñaani. Aritaki
iwashaantajimi irirori, airo piñiuro
pimpinkathari-wintairi ashininka-payi.”

²⁷ Iro impiyan-tanajyaarimi Samuel,
akotanaki Saúl yairika-kotawakiri
opatziki iithaari, isaraa-kotakiri. ²⁸ Ari

ikantanaki Samuel: “Pikimitaakina naaka pimanka-ryaako-takina, ari inkimitaitiriri pishininka-payi pipinkathariwintziri, onkimiwai-tajyaaro imankaryii-tajirimi. Yaapitha-tajimiri impajiri pasini pishininka, iriipirori inatzii irirori, yanaimi awiroka. ²⁹ Tima yoka Waniinkatachari Awawani arokaiti Israel-iiti, ti inthaiya-nityaa, ti iyotiro iwashaantawaiti, tima kaari atziri iwashaantantyaari.” ³⁰ Ari yapiita-nakiro Saúl, ikantzi: “Omapiro-tatyaa nokaaripirotaki. Nonintzi pintsipa-tajyaana ampinkathatjiri Piwinkathariti Pawa. Nonintzi aajatzi iñiimi antari-kona-payi ashininka, iñiimi aajatzi maaroni ashininka-payi pimpinkathata-kayinari Piwinkathariti Pawa.” ³¹ Ari yapiitajiro Samuel itsipatanaari Saúl, jataki ipinkatha-tziri Pawa.

³² Ari ikantzi Samuel: “Pamakinari Agag, iwinkathariti Otinkanaawini-satzi.” Kimosiri ipokaki Agag isaikaki Samuel, ikantapaakiri: “¿Tima awisako-tajina inintaitzi iwaitina?”

³³ Ikantzi Samuel: “Tima oshiki iwamaitakiro owaiyani noshininka-payi iroka piwisa-minto, ari onkanta-jyaari aajatzi asitamiri airo oñaajiri owaiyani.” Ichikakiri Samuel pinkathari Agag Pinaironchaariniki. Tima ithonka ichikapithairikitakiri iwathaki, imatakiro okaratzi ikantakiriri Pawa.

³⁴ Irojatzi ikinanta-nakari Samuel anta Tonkaironiitoniki. Iriima Saúl tonkaanaki iwankoki Otzisiwiniki. ³⁵ Tima ti yapiitajiro Samuel iñiiri Saúl. Oshiki yiraako-waitakari.

Oshiki okantzi-motakari Pawa isiniwi-takari Saúl impinkathari-wintiri Israel-iiti.

16

Isaipatzii-totziri David

¹ Ari yapiitajiro Pawa ikantairi Samuel: “¿Tsika-paiti pishiki piraakotari Saúl? Ti noninti naaka impinkathari-wintairi pishininka-payi. Paanaki yiinkantsi pichiinaki-tsitiki, piyaata-sitiri Isaí nampitarori Tantapankoniki, iriitaki noyosii-takiri itomi impinkathariti.” ² Ikantzi Samuel: “¿Tsika nonkinika nojatan-tyaari isaiki irirori? Aririka iyotaki Saúl, aritaki iwakina.” Ikantzi Pawa: “Paanaki kiripiri vaca, pinkanta-paakiri: ‘Nopokatzi nompomi-tiniri natsipi-takaani Pawa.’” ³ Pinkaimamai-tyaari Isaí pintsipa-tyaari pimpomitiri patsipi-takaani vaca, naaka kantimini paita-rika pantiri. Naaka kantimini itzimi-rika nonintziri pisai-patzii-totiri impinkathari-tantyaari.” ⁴ Imatakiro Samuel ikantakiriri Pawa. Ikanta yariitaka Tantapankoniki, imonthaa-wakari jiwari-payi. Titzimaita yatzirin-tawakyaari, itharonkan-kiini isampitakiri, ikantziri: “¿Kamiithama pipoki pariitana?” ⁵ Ikantzi Samuel: “Ari okanta. Nopokatzi nompomi-tiniri Pawa natsipi-takaani. Piwitsika-sirityaa awiroka. Thami ampomitiri atsipita-kaani.” Imatakiro Samuel iwitsika-siri-takaari Isaí, aajatzi ikimitaakiri itomi-payi, itsipatakari ipomitziniri Pawa yatsipi-takaani.

⁶ Ikanta ipokajiitaki itomi-payi Isaí, imonthaakari Samuel itarori itomi Isaí paitachari Eliab, ikanta-siri-tanaki: “Jiirinta

inintakiri Pawa nosai-patzii-totiri.” ⁷ Ikantzi Pawa: “¡Samuel! Airo iwapyii-motasitami tsika ikantawaita iwathaki, ikara-tawatotzi ikatziya, ti nonintiri naaka. Tima ti naminiri yaminiri atziri-payi. Tima apatziro yaminiro atziri-payi okaratzi iñaayitziri. Irooma naaka apatziro naminiri isiriki.” ⁸ Ari ikaimakiri Isaí pasini itomi paitachari Abinadab iñaawakiri Samuel. Ikantzi Samuel: “Ti inintiri Pawa.” ⁹ Yamaki Isaí pasini itomi paitachari Sama. Ikantzi Samuel: “Ti inintiri aajatzi Pawa yoka.” ¹⁰ Tima ikaratzi 7 itomi Isaí yamawitakari iñiiri Samuel, ikantzi Samuel: “¡Isaí! Ti inintiri Pawa yokapayi pitomi.” ¹¹ Isampitakiri Samuel ikantziri Isaí: “¿Arima ikaratzi pitomi?” Ikantzi Isaí: “Ainiro aparoni iyaapitsi, ijatatzii yaminiri nopira.” Ikantzi Samuel: “Pinkaima-kaantiri, airo awita irojatzii yariitan-takyaa irirori aka.” * ¹² Ityaantaki kaimirini. Pokaki iñiiri Samuel. Iñaatziiri kamiitha ikiraa-porotzi, kamiitha ikantaka irooki, kamiithaa-niki ikantaka maaroni. Iñaana-siri-tanakiri Pawa Samuel, ikantziri: “Iriitaki pisai-patzii-totiri yoka.” ¹³ Ari yaakotakiri Samuel yinkantsi, ithonka iñaakiri iririntzi-payi isaipatzii-toitakiri. Aripaiti isaika-siri-tanta-nakari Itasorinka Pawa David. Ikanta ithonka-kiro Samuel isaipatzii-totakiri David, jataji inampiki Tonkaironiitoniki.

Saúl inampinatari David

¹⁴ Titzimaita isaika-siri-tanta-najyaari itasorinka Pawa yoka Saúl. Ikantakaa-

* **16:11** nopira = oisha = oveja

nakaro Pawa ikamaari-siriti Saúl. ¹⁵ Ikantawitakari impiratani Saúl: “Pawa kantakaakaro pikamaari-siri-tantakari. ¹⁶ Tima naaka pimpiratani, pintyaantina namini yotzirori ipiyompi-waitzi. Aririka pinkamaari-siri-waiti, pinkantiri impiyompi-wintimi, aritaki pawisako-siritaji.” ¹⁷ Ari ikantziri Saúl impiratani: “Pamini awiroka yotzirori, aririka piñaaki pamakinari.” ¹⁸ Ikantzi pasini impiratani: “Noñiiri naaka itomi Isaí poñaachari Tantapankoniki, iyotziro irirori ipiyompitzi, ñaapirori ikanta, sintsiri, iriipirori owayiri, yotaniri, kamiithaa-niki atziri, itasonkawintziri Pawa. ¹⁹ Ityaantaki Saúl kamantirini Isaí, inkantiri: “Pintyaantinari pitomi David, aamaako-wintariri pipira-payi.” † ²⁰ Imatakiro Isaí, yaaki ikyaakoitari ikyaakaakiri oshiki yatantaitari, aajatzi iraitziri, wathatsi. Ipawakiri David yaanakiniri Saúl. ‡ ²¹ Jataki David iñiiri Saúl, yaawakiri impira-tyaari. Oshiki itakotakari Saúl yoka David. Tima onimotakiri Saúl, inkimita-kaantiri inampiri yoka David. ²² Ityaantaji Saúl ñaantsi inkaman-taitiri Isaí, ikantaki: “Nonintzi intsipa-tyaana pitomi David aka, oshiki inimotakina.” ²³ Tima aririka ompokimo-tapajiri Saúl ikamaari-siri-waitzi, ipiyompi-wintziri David. Aririka inkimiro ipiyompi-waitzi, awishimo-tziri Saúl ikamaari-siri-waitzi, tharowinta ikanta ikimiri David.

17

† **16:19** pipira-payi = oisha-payi = ovejas ‡ **16:20** ikyaakoitani = asno; yatantaitari = pan; imiritaitari = vino; wathatsi = cabrito

David aajatzi antari-pinthakii

¹ Okanta apaata yapatotakiri iwayiriti Kinawai-taniriiti, ipiyojiitaka Incha-jaariki iipatsitiki Judá-iti. Iwanko-thaanti-jiitaka omontitakaro Kiyaronchaari saikatsiri Santzikoitoniki. ² Imatakiro Saúl yapatotakiri irirori ishininka-payi, iwanko-thaanti-jiitaka otaapiki Pasotzii-toniki, owithainka ikantajiitaka iwayiri-tyaari Kinawai-taniriiti. ³ Tima tonkaariki otzisi isaikajiitaki Kinawai-taniriiti. Imatzitakaro aajatzi irirori Israel-iiti saikaki intatzikiro pasiniki otzisi imontita-kotakari. ⁴ Ari isitowiri iwanko-thaanti-yitaka Kinawai-taniriiti aparoni owayiri ñaapirori ipaitai-tziri Goliat poñaachari Inchatonaariki, antari-pinthakii ikatziya. *

⁸ Katziya-paaka Goliat, ikaimako-takiri ipiyojiitaka intatzikiro iwayiriti Israel-iiti, ikantziri: “¿Paitama piwithain-kasitari piwayiri-tyaari? Aparoni nokanta naaka Kinawai-taniri, irooma awiroka oshiki pikarajitzi impiratani Saúl. Nonintzi pamini aparoni pikarajitzi, impoki iwayiri-tyaana. ⁹ Aririka imatakina iwayiri-tyaana, awirokaiti ompirata-jyaanani naakaiti. Irooma naaka-rika matakimini, awirokaiti nonpira-tajyaa, nantawai-takaa-yitajimi.” ¹⁰ Aikiro ikantana-kitzii Kinawai-taniri: “Nopokatzi nonthainka-mawaitimi Israel-iiti. ¡Pintyaanti aparoni pishininka iwayiri-tyaana!” ¹¹ Tima ikimaki Saúl aajatzi

* **17:4** antari-pinthakii = santha-tonkinaa, okaratzi 6 konakintsi aajatzi aparoni akotsi iwiraa ijinokitzi ikatziya = 3 metro

maaroni ishininka-payi ikantakiri Kinawai-taniri. Ontsinka-siryaa-nakiri, antaro itharowan-tajii-tanakari.

¹² Tima yoka David itomi inatzii Isaí poñaachari Tantapankoniki saikatsiri Posinipathaniki ipatsitiki Judá-iti. Irojatzii ijiwariwita Saúl, antari-kona-tapaaki irirori Isaí. Tzimatsi 8 itomi yoka Isaí. ¹³ Aritaki isaikajiiitzi aajatzi mawa itomi Isaí iyaatiri Saúl iwayirityaa. Iroka iwairo-payi ikaratzi pokaintsiri: Eliab itarori itzimi. Pasini ipaita Abinadab. Pasini ipaita Sama. ¹⁴ Iriima David iyaapitsi inatzii. Ari ipokajii-tziri yantaritipayi itomi Isaí iyaatakiri Saúl. ¹⁵ Ari ijawitapainta irirori David, aajatzi ipiyaaro. Tima iro ipiyantaari David yaamaakowi-tapajyaari ipira iriri anta Tantapankoniki.

¹⁶ Tima oshiki ipiya-piyataka Kinawai-taniri iñaasirinkiri Israel-iiti, ipoki kapichikitaiti aajatzi tsitinii-tiini. Ari yasi iwakiro ipiya-piyata, okarataki 40 kitaitiri ipiya-piyataka.

¹⁷ Okanta apaata ikantakiri Isaí yoka David: “¡Notomí! Pijati isaiki pirintzi-payi, paanakiniri posari pankirintsi-pani, aajatzi 10 yatantaitari. Sintziini paanakiniri isaikajiiitzi pirintzi-payi. † ¹⁸ Paanakiniri jiwatziriri owayiri inkarati 10 ikiso-pihatzi oyaaki othomi vaca. Nonintzi piñaajatiri tsika-rika ikanta pirintzi. Pama-jina yasitari irirori, iro noyotan-tyaari tikatsi awishimo-tirini pirintzi.”

† **17:17** posari pankirintsi-pani = aparoni efa = 22 litro; yatantaitari = pan

19 Irojatzzi isaikaki Saúl otaapiki Pasotziitoniki itsipatakari iririntzi-payi David aajatzi maaroni ishininka-payi iwayiritari Kinawai-taniriiti. 20 Ari yananinkanaka David, yookanakiri ipirapayi yaamaako-wintyaari pasini atziri. Jataki irirori yaanakiro okaratzi ikantakiriri iriri. Ikanta yariita-paaka David iwanko-thaanti-jiitaka, ari imonthaa-paakari ijati iwithainkajiitaa. Ikaimajii-tatzii ijajiitzi intharowintantyaari pasini ikarajiitaki. ‡ 21 Taromaaka irirori Kinawai-taniriiti intatzikiro, imontita-kotakari Israel-iiti. 22 Tima ipanakiri David aamaako-winta-rori owayiri-mintotsi okaratzi yamakiri. Ti ishintanaki, osatika-paaka itaromaa-jiitaka. Iwithata-paakari iririntzi. 23 Ikinkithawai-minthaitzi, sitowanaki Kinawai-taniri Inchatonaarini-satzi paitachari Goliat. Yapiita-pajiro ikaimi ikimita-piintziro, ithainkawaitziri Israel-iiti. Ikimaki David ikantakiri. 24 Ari isiyajii-tanaka maaroni Israel-iiti iñaawakiri ipokaki. Tima ayimatakiri itharonka. 25 Ikantajiitzi: “¿Piñaakiri pokaintsiri? ¡Ipokatzi inthainka-matai arokaiti! Tzimatsi-rika matakirini iwamairi, oshiki awaararontsi impiriri ajiwariti, impiri aajatzi irisinto iinantyaaro. Ikantzitaka aajatzi ajiwariti: ‘Itzimi-rika wamaakirini, ari okarata-paaki isintsiwintziri pinkathari intyaantiniri kiriiki, aajatzi ishininka okaakiini ikaratzi inampijitaro inampiitiki iwaisatzitini, ari okarata-paaki impinawintyaa.’ ” 26 Ari isampitanakiri David itsipatakari ikatziya, ikantziri:

‡ 17:20 ipira = oveja

“¿Omapiroma impaitiriri wamairini yoka Kinawai-taniri, aririka impyaajyaa thainkama-waitairi? ¿Tsikama ipaimatsitaka yoka kaari-pirori Kinawai-taniri inthainka-matan-tyaariri iwayiriti Pawa Añaanita-tsiri?” § 27 Yakajii-tanaki ishininka-payi, irootaki yapii-yapii-takiri okaratzi ikanta-wakaa-jiitari, ikantzi: “Irootaki impaitiriri atziri wamairini Goliat.”
 28 Ikimaki Eliab yantariti David ikantziri ishininka-payi, ikisanakiri David, ikantanakiri: “¿Paitama pipokantari awiroka aka? ¿Paitama pookanakiri aminirini pipira-matsiti anta otzisi-masiki? Noyotzimi tsika pikanta awiroka opaita pikinkithasiritari, pinintasita piñiiri owayiritachari.” 29 Akanaki David, ikantziri: “¿Paitama nantakiri? Apatziro noñaawai-matsitaki.
 30 Ipiya-pitha-tanakari iririntzi, isampitakiri pasini. Irojatzzi ikantzi-tariri ikantai-takiriri inkaaranki.

31 Ikanta ikimaitakiri ikantakiri David, ikamantai-takiri Saúl. Ikaimakaan-takiri irirori.
 32 Ikinkitha-waita-kaakiri David jiwari Saúl, ikantziri: “¡Jiwari! Airo atharowan-tawaitari yonta. Naaka pimpiratani jatasitirini, aritaki nowayiri-takyaari Kinawai-taniri.” 33 Ikantzi Saúl: “¡David! Airo okantzi pijati apaniroini piwayiri-tyaari yonta Kinawai-taniri, tikira pantari-piro-tita. Yitzitakaro pairani irirori iwayirita ainiro imainari-tapaaki.” 34 Ikantzi David: “Pimpiratani nonatzi, aamaako-tariri ipira-payi asitanari. Ipokawita kashikari, maini,

§ 17:26 kaari-pirori = kaari totamisi-taani-tachani

yatsika-witari aparoni tsika ipiyojiita ipiraitari.

³⁵ Ikanta nopatzima-takota-nakiri, naapitha-tawajiri ipaantiki. Inintzi yatsikinami naaka, nairikakiri itapinomaki, noposakiri. Kamanaki.

³⁶ Inkanta-wityaa iriirika kashikari, maini, aritaki nowamaakiri. Ari nonkantzi-takyaari yonta' kaari-pirori Kinawai-taniri. Tima oshiki ithainka-mawai-takiri iwayiriti Pawa Añaanita-tsiri. ³⁷ Aikiro ikantatzii David: "Iriitaki Pawa ookakaawinta-kinari inkisawaraan-tyaanaromi irako-pako kashikari, inkisaraan-tyaanaromi irako-pako maini. Aritaki yookakaa-wintakina aajatzi inintawityaa inkisaraan-tyaanaromi irako-pako yoka Kinawai-taniri." Ari ikantanaki Saúl: "Pijati, onkamintha yookakaa-wintimi Pawa." ³⁸ Ikantakaantaki Saúl yamaitakiro kithaarintsi inkithaa-takai-tyaari David. Yamathai-taitiri iwitsikai-tziro asiro kitirita-tsiri, inkyaanta-kayi-tyaari kisotaki-tatsiri iniiki. *

³⁹ Ikithaa-takowi-takaro David ithatzinka-minto, iñaanta-witakaro yaniiti. Tima ti imata-piintiro inkithaa-tyaaro. Ikantanakiri Saúl: "Ti onkanti naniita-kayiro, ti namityaaro." Isapokajiro maaroni. ⁴⁰ Yaanakiro ikotzikiiri, iyoyaanaki 5 kamiithakiri mapiki piyotachari nijaatinkaki, ititanakiro itharatiki. Yairikakiro iwaraka-thati, ijatasi-tanakiri Kinawai-taniri.

⁴¹ Nosikaka irirori Kinawai-taniri imonthai-yaari David. Iriitaki jiwatatsi impiratani.

⁴² Ikanta yaminaki Kinawai-taniri iñaatziiri ipokaki David, ithainka-wakiri. Tima awankari ikanta iñaakiri, kiraa-poro ikantaka, kamiithaa-

* **17:38** asiro kitirita-tsiri = bronze

nikitaki. ⁴³ Ari ipairyaa-nakiri Kinawai-taniri iwawa-niroti, ikamaari-tanakiri David, ikantawakiri: “¿Naakama otsitzi pamasi-tantanari inchaki?” ⁴⁴ Aikiro ikantankitzi Kinawai-taniri: “¡Pimpoki. Iroñaaka iyaami tziso, aajatzi katsikaniri antami-wiri!” ⁴⁵ Yakanaki David, ikantziri: “Pamasi-takina awiroka piwisa-minto, pichakopiti aajatzi pithatzinka-minto. Irooma naaka nopoki nawintaari Pawa Ñaapirori, owayiri-takaariri Israel-iiti. Pithainka-piintakiri. ⁴⁶ Tima isinitakimi iroñaaka Pawa noitsinampaimi, aritaki nowisakimi. Tima maaroni piwayiriti ari iwajyaari tziso, iwajyaari aajatzi katsikaniri antami-wiri. Aritaki iyotaki maaroni nampitarori kipatsiki tzimatsi Iwawani Israel-iiti. ⁴⁷ Ari iyoti ikaratzi piyotainchari aka ti apatziro iwawisaa-kotantaro Pawa chakopi, wisa-mintotsi. Tima iroka owayiri-taantsi irasi Pawa onatzii, iriitaki sinitakimiri awirokaiti nowamaimi.” ⁴⁸ Ari isiyapaaka Kinawai-taniri, ipokasi-tziri David. Ti itsinampa-tanaki David, ijatzitanaka irirori impiyatyaari. ⁴⁹ Ipampitanaki itharatiki David, yaanaki imapikiti, iwaraka-thatakiri, iposakiri ipankainaki Kinawai-taniri. Tyaanaki, naryaa-paaka kipatsiki, irojatzi owikapaaka mapiki ipankainaki. ⁵⁰ Ari ikantakirori David yuitsinampaan-takariri Kinawai-taniri. Apatziro yaanaki iwaraka-thati aajatzi imapikiti, iwamaakiri. Ti ontzimi-mowityaari irirori David iwisa-minto. ⁵¹ Isiyasi-tapaakari David okaakiini Kinawai-taniri. Inosiki-tapaakiri iwisa-minto,

iwisakiri iitoki.

Ikanta iñaakowintakiri Kinawai-taniriiti iwamaitakiri iriipirori iwayiriti, siyajii-tanaka.

⁵² Ipatzimariki iwanakiri Judá-iti imatzitana-karo aajatzi pasini-payi Israel-iiti, ikaimakotanakiri sintsiini. Ipatzima-jiita-nakiri irojatzi otaapiiki. Iwamaaki oshiki iwayiriti Kinawai-taniriiti, yitanakaro nampitsiki Apitatakowiniki irojatzi yariitan-takari Inchatonaariki aajatzi Thokairoshaariki.

18

Owatsimaanakiri Saúl owanthaani tsinanipayi

⁵ Tima inthonkiro David ijayitziro tsikarika ityaantziri Saúl, ti impiyatha-waityaa. Irootaki inintan-tanakari Saúl ijiwatiri iwayiriti-payi. Tima oshiki onimotakiri iwayiriti aajatzi inampiri-payi Saúl.

⁶ Ikanta ipiyajaro owayiri-payi iwamaantakariri David Kinawai-taniri, osiyasi-tawajari kooya-payi poñaayi-tainchari inampiki-payi Israel-iiti. Owithata-waari pinkathari Saúl, kimosiri opanthaa-jiitanaki, tharowinta otzironkajiita amashai-jiitzi. poimainka ikantanaka othatani-payi. ⁷ Iroka okantzi owanthaani kooya-payi:

Iwamaaki Saúl oshiki akisaniintani,
Iriima David, iwamaakiri irirori oshiki-piro-tatsiri. *

⁸ Irootaki owatsimaa-nakiriri Saúl ikimakiro panthaantsi. Ikantanaki irirori: “Tima

* **18:7** oshiki = 1000 atziri; oshiki-piro-tatsiri = 10,000 atziri.

ikantaitaki, iwamaakiri David oshiki-piro-tatsiri. Irooma naaka nowamaa-matsitaki oshiki. ¡Apatziro kapichiini iwinkatharitaitakyaarimi David!”⁹ Aripaiti ikatsima-kyaawai-tanakiri Saúl yoka David.

¹⁰ Okanta pasini kitaitiri, ikantakaakaro Pawa ikamaari-siriti Saúl, tima sinkiwintaka iwinkathari-pankotiki. Pokaki David ipiyomp-wintziri ikimita-piintziro apatha-kiroini. Yairikakiro irirori Saúl iwisa-minto. ¹¹ Yaanakiro Saúl iwisa-minto, inintzi iyontaa-kotirimi David tanto-tsiki, apiti-satzi ikominkakiro David wisamintotsi.

¹² Oshiki itharowan-takari Saúl yoka David, tima inisironkatani inatzii Pawa. Iriima Saúl yooka-nakiri irirori Pawa. ¹³ Irootaki yookantakariri Saúl yoka David, ityaantakiri ijiwatiri oshiki iwayiriti. Iriitaki piyapiya-tachani iwayiritantyaa. † ¹⁴ Iriitaki Pawa tsipata-kariri David, tima okaratzi yantayi-tziri kamiitha okantaka. ¹⁵ Irootaki ipinkan-tanakariri Saúl yoka David, tima iñaakiri kamiitha okanta yantayitzi. ¹⁶ Tima oshiki itakojii-takari David maaroni Judá-iti aajatzi ikimitaakiri pasini-payi Israel-iiti, iriitaki jiwatakiriri tsika-rika ikinayitzi iwayirita.

19

Iwamaitirimi David

¹ Ari ikinkitha-waita-kaakiri Saúl itomi aajatzi maaroni impiratani, ikantakiri itomi: “¡Jonatán! Nonintzi piwamairi David.” Iro kantacha Jonatán, oshiki itakotakari David.

† **18:13** oshiki iwayiriti = 1,000 soldados

2 Ikamantakiri David, ikantziri: “Inintatzii iwamaimi asitanari. Paamaiyaari onkitaitita-manaji, pijati pamini tsika pimaña. 3 Ari nojatakiri naaka nontsipa-tyaari asitanari tsikarika pisaikaki. Ari nonkanta-kowintakimi, nonkimiri tsika-rika inkanti. Aritaki nonkamtakimiro onkarati inkantinari. 4 Ikinkithawaita-kaakiri Jonatán iriri, ikantako-wintakiri David. Ikantziri: “¡Pinkathari! Ti onkamiithati piwaaripiro-tiri pimpiratani David. Tikatsi inkantimi irirori, yanta-piinta-kimiro kamiithatatsiri. 5 Tima isinitakiro yañaan-tari imatantakariri iwamairi Kinawai-taniri. Ari ikinakairori Pawa ikisawintari maaroni ashininka Israeliiti. Piñaakiro awiroka antaro pikimo-siritanaki. ¿Paitama pinkaaripiro-tantyaari pimaimanitiri kaari tzimatsini ikinakaa-sitani? Tikatsi yanti irirori.” 6 Ikanta ikimaki Saúl ikantakiriri Jonatán, ikantanaki: “¡Omapiro-tatyaa nonkantimiri, tima añaatsi Awawani. Airo ikami David!” 7 Ari ikaimajiri Jonatán yoka David, ikamantakiri okaratzi ikinkithawaita-kaakiriri iriri. Irijatzi Jonatán aanajiriri isaiki iriri, saikapaji David ikimita-piintziro pairani.

8 Ari apiitanaja owayiri-taantsi. Jatakiri David iwayiritari Kinawai-taniriiti, yiitsinampaakiri. Imapiro-takiri imisiyakiri. 9 Ari ikantakaanajaro Pawa ikamaari-siriti Saúl. Tima saikaki iwankoki yairikakiro iwisa-minto, ikima-minthatziri David ipiyompi-waitzi. 10 Ari yapiiwitalakaro Saúl inintzi iyontaa-kotirimi David tanto-tsiki. Ikominka-najiro David iwisa-minto Saúl, oshitaa-sitapaaka tanto-tsiki. Ti ishintanaki

David, siyaka tsitini-paiti. ¹¹ Irootaki ityaantan-takari Saúl iwayiriri, ikantakiri: “Pijati paminiri David anta iwankoki. Tima onkitaitita-manaji piwamairi.” Iro kantacha, okimaki iina David paitachari Mical, okamantakiri, okantziri: “Airorika pisiya iroñaaka tsitiniri, onkitaitita-manaji iwamaitimi.” ¹² Aaki Mical siwitha, iro owayiita-kotan-takariri intakiroini David, siyaka.

21

Isiyaka David

¹ Ikanta David jataki nampitsiki Omitzithaitoni iñiri Ompira-tasorintsitaari paitachari Ahimelec. Imapokakiri isitowa-sitakiri iwankoki, ikantawakiri Ompira-tasorintsitaari: “Tikatsi pintsipatyaa pipoki, ¿ipaitama pipokantari apaniroini?” ² Ari yakanakiri David yoka Ahimelec, ikantziri: “Iriira pinkathari otyaantanari, ikantakina: ‘Ti noninti iyoiti opaita notyaan-tantamiri, opaita nokantzimiri.’ Irootaki nokaima-kaantan-takari yokaiti atziri tsika anta noñiri. ³ ¿Ipaitama pimpawakinari? Nonintzi noyaa.” * ⁴ Ikantzi Ompira-tasorintsitaari: “Tikatsi nowariti, apatziro otzimi yatantaitari tasorin-tsita-tsiri anta Tasorintsi-thaantiki. Ari nompakimi piyaaro, tirika imaantyaaro kooya ikaratzi pitsipayitakari.” ⁵ Ikantzi David: “Chapinkitaki ti noñaajiro kooya. Kaarira opitsintaari yokaiti notsipatakari. Tima ti noñaanakiro

* **21:3** noyaa = [5 panes]

notsipatari-payi nopokayita-nakira nokina-kina-yitaki, owatsipiro iroñaaka aka ti noñaajiro nompitsintaa-riti.”⁶ Ipakiri yatantaitani Ompira-tasorintsitaari yasitakai-tariri Pawa. Irootaki iroka yatantaitani yaitairi minkontsitaaniki Tasorintsi-thaantiki, onkini iwaiti owakirari saawata-tsiri.

28

Saúl aajatzi ñaawyataniro

³ Aritaki kamaki Samuel. Oshiki iwasiritakotakari maaroni ishininka-payi. Ikitatakiri Tonkaironiitoniki inampiitiki Israel-iiti. Aritaki imisitowakiri irirori Saúl maaroni antyawiyari-payi, aajatzi ñaawyatan-taniri-payi.

⁴ Ikanta yapatojiitaka Kinawai-taniriiti, poka-jiitaki iwanko-thaanti-yitaka Apimakoryaariniki. Iriima Saúl yapatotakiri maaroni ishininka-payi irirori, iwanko-thaanti-yitaka Jaaniya-piyoi-toniki. ⁵ Ikanta iñaakiro iwanko-thaanti-payi Kinawai-taniriiti, antaro oimiraa-siri-tanakiri, ayimatakiri itharonka. ⁶ Ari yamanawi-tanaka Saúl, titzimaita yakiri Pawa, ti imisimpyaa-najiri aajatzi. Ti oyotakaa-najiri mapiki poriryaari aajatzi Kamantan-tzinkari-payi, ti yakiri. *

⁷ Irootaki ikantan-takariri Saúl impiratani, ikantziri: “Pijati, paminaiti ñaawyatan-taniro, irotaki nojatasiti nosampitiro.” Yakanakiri impiratani, ikantziri: “Tzimatsi ñaawyatan-taniro anta Chariñaariki.”

* 28:6 mapiki poriryaari = Urim

⁸ Ikithaa-tanaka Saúl pasini iithaari, airo iyotantaitari, itsipata-nakari pasini apiti ishininka, jatanaki tsitiniriki iñiuro kooya. Ikantapaakiro: “¡Ayomparó! Awiroka nopokasitzi piñaawya-tyaana. Nonintzi pinkaima-siritiri nonkantimiri naaka.”

⁹ Akanakiri kooya, okantziri: “Piyotzi awiroka opaita yantakiri Saúl aka. Tima ithonka ipyaakaa-sitakari yotantaniri-payi aajatzi ñaawyatan-taniri. ¿Irooma pikoshikan-tanari pinintzi iwamaitina aajatzi naaka?”

¹⁰ Ikantanakiro Saúl: “¡Omapiro-tatyaa nonkantimiri! Tikatsi kowiinkari awishimoto-timini.” † ¹¹ Nintanaki kooya okantzi: “¿Paitama pinintziri nonkaima-siri-timiri impoki?” Ikantzi Saúl: “Nonintzi pinkaiminari jiwarini Samuel.”

¹² Oñaatziiri kooya kaminkarini Samuel, antaroiti okaimanaki. Okantanakiri Saúl:

¹³ “¿Paitama pamatawi-tantanari? Saúl pinatzii awiroka.” Ikantanakiro irirori:

“Airo pitharowantari. ¿Paitama piñaakiri?”

Okantzi iroori: “Noñaakiri siritsi isitowa-paakiro kipatsiki.” ¹⁴ Ikantzi Saúl: “¿Tsika ikantawaitaka?”

Okantzi iroori: “Antyasipari inatzii, ikithaataro yapitisamaatari.”

Ari iyotanaki Saúl iriitaki jiwarini Samuel, ityirowanaka ipinkatha-tanakiri, yoiyootanaka.

¹⁵ Ari iñaawai-tanaki kaminkarini Samuel, ikantziri: “¡Saúl! ¿Paita piñaasirinkan-tanari pikaima-kaantana?” Ikantzi Saúl: “Tima antaaro okantzimo-siri-takana, tima oshiki iwayiri-mintha-takana Kinawai-taniriiti.

† **28:10** ¡Omapiro-tatyaa nonkantimiri! = ¡Tima añaatsi Pawa!

Yookanakina Pawa, ti yakajina nokowakowitari, ti imisimpyiina aajatzi. Nokantawitari Kamantan-tzinkari, tikatsi akinani. Irootaki nokaima-kaantan-tamiri awiroka pinkantina paita-rika nantiri.”¹⁶ Ikantzi jiwarini Samuel: “¿Paitama pisampi-tantanari naaka? Aritaki yooka-nakimi Pawa, kisaniinta iwanakimi.¹⁷ Imatakimi Pawa okaratzi ikamanta-kinari naaka tsika inkantimi. Yookakaa-jimiro pipinkathariwita, ipinkatharitakaajiri David, pitsipa-minthatani.”¹⁸ Tima ti pinkimisantiri awiroka Pawa ikantawi-takamiri, ti pimonkaratiro papirotiri Otinkanaawinisatzi. Irootaki piñaantarori awiroka okaratzi awishimo-tzimiri iroñaaka.¹⁹ Inintaki Pawa inthonkanti Kinawai-taniriiti. Iwamaajimi awiroka intsipataimiri pishininka-payi. Ari pintsipa-tajyaana naaka onkitaitita-manaji, aajatzi pitomi-payi. Tima isinitakiri Pawa Kinawai-taniriiti yiitsinampairi iwayiriti ashininka Israel-iiti.”

²⁰ Antaro itharowanaki Saúl, ikimakiri jiwarini Samuel. Ithonka isipita-waitanaki, tyaanaki osaawiki, naryaa-tawato-tapaaka. Tima ti iwajyaa, maakotaki aparoni kitaitiri aajatzi aparoni tsitiniri.²¹ Okanta oñaakiri kooya itharowanaki Saúl, opokasi-takiri, okantziri: “¿Pinkathari! Nokimisanta-kimiro okaratzi pikowako-takinari, nosiniwintakami naaka,²² ontzimatyii pinkimisantina awiroka. Nonintzi namimi piwawakyaari kapichiini, onkini pisintsitaji, pijatan-tajyaari.”²³ Ti inintawityaa iyaa Saúl, ikantzi: “Ti noninti noyaa.” Ari osintsiwintziri kooya aajatzi impiratani-payi

iyaa. Irojatz'i inintan-tanakari. Piriintanaka, thoıntaka imaapiıntaitzi. ²⁴ Owamaaki kooya wathantzi opira, otasitaki yatantaitari. ‡
²⁵ Aanakiniri Saúl iwawakyaa. Ari ikaratzi yakyoo-takiri impiratani-payi. Ikanta ithonka-kiro iwajiitaka, jaitijiitaji tsitini-paiti.

31

Ikamai Saúl aajatzi itomi-payi

¹ Ikanta Kinawai-taniriiti, iwayiri-minthatakari Israel-iiti. Ari isiyana Israel-iiti iñaakiro oshiki ishininka iwamaitaki otzisiki Jaaniyapiyoitoniki. ² Ipatzima-tanakiri Kinawai-taniriiti yoka Saúl aajatzi itomi-payi. Ari iwai-takiri Jonatán, Abinadab aajatzi Malquisúa itomi-payi Saúl. ³ Ari yapathawintai-tanakari Saúl imanaitziri, ikintaitakiri. Oshiki itharokantaitakari. ⁴ Ikantanakiri iwayiriti inampiritari Saúl: “Pinosikiro piwisa-minto, pinthatzinkantyaanaro. Ti noninti iwisan-tyaanaro irasi kaari-piro-siriri-payi, ti noninti inthainka-mawaitina.” Titzimaita ininti iwayiriti inampiritari, tima oshiki itharowakan-takari aajatzi irirori. Yaakiro Saúl iwisa-minto irirori, isataakaro. * ⁵ Ikanta owayiri inampiritari iñaakiri kamaki Saúl, isataanakaro irirori iwisa-minto. Ari itsipatakari ikamaki. ⁶ Ari okanta ikamantajari irirori Saúl, tima ari ikaratairi mawa itomi, inampiri, aajatzi maaroni iwayiriti-payi.

‡ **28:24** yatantaitari = pan kaari siñatsini
 i-piro-siriri-payi = kaari totamisi-taani-tachani

* **31:4** kaari-

Ashéninka Perené
Ashéninka Perené: Ashéninka Perené (New
Testament+)

copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Ashéninka Perené)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

4937822c-7fbb-5a7c-989d-ccf71fe482a2